

Проведення атестації наукової діяльності у вишах

Уряд визначив, як оцінюватимуть наукову діяльність вишів – це дозволить у майбутньому надати найкращим з них базове фінансування на науку. Відповідну постанову – «Деякі питання проведення державної атестації закладів вищої освіти в частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності» – затвердив Кабінет Міністрів 22 серпня 2018 року.

«Надання базового фінансування університетській науці – це один з ключових етапів реформування наукової сфери України. Звісно, що кошти мають отримати найкращі – хто показує високий рівень досліджень, у кого є перспективи розвитку, хто зміг інтегрувати свою наукову діяльність у світовий простір тощо. Визначити цих найкращих якраз і повинна державна атестація – основні її правила прописані в прийнятій Урядом постанові», – пояснила міністр освіти і науки Лілія Гриневич.

Однією з найважливіших речей, закладених у документ, є те, що оцінюватимуть наукову діяльність не вишу в цілому, а його окремих наукових напрямів.

«Розділити атестацію за напрямами було конче необхідно, адже якби ми цього не зробили, то в підсумку в великих університетах, де є різноманітні напрями досліджень, отримали б «середню температуру по палаті». Бо в одному класичному виші можуть бути сильніші дослідження з природничих наук, а в іншому – гуманітарних чи технічних. Тому разом з університетською науковою спільнотою ми чітко визначили 7 напрямів, за якими буде атестація», – розповіла міністр.

Зокрема, такими напрямами будуть:

- Аграрні науки та ветеринарія (враховує галузі знань: аграрні науки та продовольство, ветеринарна медицина);
- Воєнні науки та національна безпека (воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, цивільна безпека);
- Гуманітарні науки та мистецтво (богослов'я, гуманітарні науки, культура і мистецтво);
- Суспільні науки (журналістика, міжнародні відносини, освіта/педагогіка, право, соціальна робота, соціальні та поведінкові науки, сфера обслуговування, публічне управління та адміністрування);
- Біологія та охорона здоров'я (біологія, охорона здоров'я);
- Математичні науки та природничі науки (математика та статистика, природничі науки);
- Технічні науки (інформаційні технології, електроніка та телекомунікації, архітектура та будівництво, електрична інженерія, механічна інженерія, автоматизація та приладобудування, транспорт, хімічна та біоінженерія, виробництво та технології).

Атестаційна оцінка визначатиметься за 100-бальною шкалою. У ній будуть враховуватися такі показники:

- кадровий склад;
- фінансування (за загальним і спеціальним фондом);
- обсяг коштів, спрямованих/залучених вишем на придбання обладнання;
- кількість статей у наукових виданнях, які індексуються у базах «Scopus» та/або «Web of Science», де додатковим показником буде коефіцієнт впливовості журналів;
- кількість наукових видань, засновником (співзасновником) яких є університет, які індексуються у базах «Scopus» та/або «Web of Science»;
- кількість працівників закладу (за основним місцем роботи), які є членами редакційних колегій наукових видань, які індексуються у базах «Scopus» та/або «Web of Science».

Водночас конкретна методика оцінювання буде розроблюватися МОН спільно з Нацрадою з розвитку науки і технологій.

За результатами оцінювання кожен науковий напрям вишу відноситимуть до однієї з трьох груп – А, Б, В – або визнаватимуть таким, що взагалі не пройшов атестацію. У групі А будуть напрями університетів, дослідження яких мають важливе державне або світове значення, виконуються на світовому рівні; у групі Б – що мають важливе значення для окремих галузей економіки, нацбезпеки, інших сфер, виконуються на високому професійному рівні; у групі В – що мають значення для освітнього процесу в університеті, виконуються на задовільному професійному рівні.

Атестація проводитиметься не менш як раз на 5 років, однак не раніше ніж через рік для реорганізованого вишу або не раніше ніж через 3 роки для новоутвореного закладу вищої освіти. Вона буде обов'язковою для державних та комунальних закладів вищої освіти – окрім коледжів. Для державних та комунальних коледжів атестація проводитиметься на вимогу власника (засновника), а для всіх приватних закладів вищої освіти – за ініціативою закладу.

Проведення атестації організуватиме МОН. Для цього при міністерстві створять спеціальну атестаційну комісію та 7 експертних груп за науковими напрямами. До їх складу входитимуть представники вишів, МОН та інших відомств, до сфери управління яких належать університети, НАН, національних галузевих академій наук, Наукового комітету Нацради з розвитку науки і технологій, представників громадських наукових організацій із всеукраїнським статусом. Водночас кількість представників закладів, підпорядкованих МОН, і працівників центрального апарату МОН не повинна перевищувати 50% загального складу атестаційної комісії.

Комісія та експертні групи аналізуватимуть, робитимуть експертну оцінку та готуватимуть висновок щодо результатів атестації. Загалом атестація матиме 6 етапів:

- подання вишами до МОН заявки та інформаційних матеріалів;
- проведення експертного оцінювання (у термін до 25 днів);
- подання експертними групами висновків і пропозицій до атестаційної комісії;
- підготовка атестаційною комісією висновку щодо результатів атестації та подання його до МОН (до 10 днів);
- затвердження МОН результатів атестації та їх оприлюднення на офіційному сайті Міністерства (до 20 днів);
- інформування МОН заявника про результати атестації.

Отримані результати атестації можуть бути використані для планування видатків держбюджету на наукову діяльність вишу, визначення наукових напрямів закладу, яким надається підтримка з держбюджету, зокрема, через механізм базового фінансування тощо.

Освіта.ua
22.08.2018